

Změny podle zákona č. 263/2016 Sb. (atomový zákon) při povolování služeb významných z hlediska radiační ochrany v oblasti PZZ

ZOZ pro vykonávání těchto služeb

Ivana Ženatá

Seminář pro držitele povolení (stavební materiály)

Praha 28.2.2017

Služby významné z hlediska RO

- měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů
 - ve **vodě** podle § 100 odst. 2 písm. a) NAZ
 - ve **stavebních materiálech** podle § 101 odst. 2 písm. a) NAZ
- měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření
 - ve **stavně** pro účely prevence pronikání radonu do stavby podle § 98 NAZ nebo ochrany před přírodním ozářením ve stavbě podle § 99 NAZ
 - stanovení **radonového indexu pozemku** podle § 98 NAZ
- služby osobní dozimetrie pro účely § 6 odst. 3 písm. b) SAZ = stanovování **osobních dávek pracovníků** na pracovišti s možností zvýšeného ozáření z PZZ (NORM) a na pracovišti s možným zvýšeným ozářením z radonu NAZ
- **měření a hodnocení obsahu radionuklidů v radioaktivní látce uvolňované z pracoviště NORM**

Přechod ze SAZ na NAZ

- § 229 (1)

- Držitelé povolení podle SAZ se považují za **adekvátní držitele povolení** podle NAZ a **musí přizpůsobit své právní poměry do 1 roku** (31. 12. 2017).
- Tzn. upravit dokumentaci (PZJ na PRO a upravit protokoly)

- § 229 (3)

- **Povolení na dobu neurčitou** podle SAZ se mění na **dobu určitou do 10 let** (31. 12. 2026).
- **Povolením na dobu určitou zůstává v platnosti na danou dobu.**

- § 231 (6)

- **PZJ schválený podle SAZ**, pro činnosti v rámci expozičních situací, pro které NAZ požaduje program zajištění RO, se považuje za program zajištění RO podle NAZ .

- § 231 (1), (2)

- **Oprávnění ZOZ zůstanou v původní platnosti, pokud byly na dobu určitou.**
- V případě, že **ZOZ je na dobu neurčitou, zůstává na dobu neurčitou.**
- V obou případech platí povinnost do 5 let od 1.1.2017 se zúčastnit refreshing kurzu.

Přechod ze SAZ na NAZ

- § 232 (6), § 233 (2)
 - Řízení zahájené a nedokončené před 1. 1. 2017 bude dokončeno podle SAZ
- § 233 (1)
 - Kontrola zahájená a nedokončená před 1. 1. 2017 bude dokončena podle SAZ

NAZ:

- Povolení se vydává na dobu neurčitou.
- Lhůta pro vydání povolení je 90 dnů, vzniká i marným uplynutím lhůty.
- Dokumentace se neschvaluje ve správním řízení.

- Zvláštní ustanovení pro přestupky a správní delikty (pokuty)
- Závazné pokyny inspektorů (při nebezpečí z prodlení, ústně pro služby a činnosti ZDHRO)

- **Žádost o povolení a postup vydávání** - § 16 a násl. NAZ, formulář na www.sujb.cz/radiačníochrana/přírodní_zdroje
- **Seznamy držitelů povolení k měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů** www.sujb.cz

Povinnosti držitele povolení podle § 25 NAZ

- a) oznamovat SÚJB neprodleně každou změnu důležitou z hlediska RO
- b) vyšetřit každé porušení zákona a přijmout opatření k nápravě
- d) zajistit výkon činností ZDHRO vybranými pracovníky (držiteli oprávnění ZOZ)
- f) sledovat, měřit, hodnotit, ověřovat a zaznamenávat skutečnosti důležité z hlediska RO, informace uchovávat a předávat Úřadu
 - Veličiny jsou veličiny pro stanovení osobní dávky FO, a veličiny používané pro hodnocení ozáření z PZZ (21/1 NOVRO).
 - Skutečnostmi jsou skutečnosti uvedené v protokolech vydaných držitelem povolení (§ 21/2 NOVRO).
 - Obojí se uchovávají po dobu 10 let (§ 37/4 NOVRO).
 - Protokoly s výsledky stanovení osobních dávek pracovníka a protokoly s výsledky měření a hodnocení ozáření z PZZ (stavby, RIP) - § 37 odst. 1 NOVRO
 - účastnit se **porovnávacích měření** a přijmout opatření k nápravě
- g) zajistit vhodné přístrojové vybavení

Dokumentace - povinnosti držitele povolení podle § 24 NAZ

- Odst. 1. postupovat v souladu s dokumentací
- Odst. 4 uchovávat dokumentaci po dobu výkonu činnosti
- Odst. 5 změny dokumentace - 30 dnů předem, výzva k odstranění nedostatků

Dokumentace pro služby VZHRO

Příloha NAZ definuje dokumentaci potřebnou pro povolené činnosti dle NAZ (příloha č. 1/2h NAZ)

Dokumentace je neschvalovaná a zahrnuje

- Popis služeb a jejich rozsah
- Popis připravenosti zařízení a pracovníků
- Přehled pracovníků, kteří budou vykonávat činnosti ZDRO
- Program zajištění RO
- Metodiky a postupy
- Přehled přístrojového vybavení a jeho zajištění
- Koncepce zajištění měření veličin

Dokumentace

Obecné požadavky na Program zajištění RO jsou stanoveny v NOVRO (§ 51 a § 52 písm. d)

- Popis povolované činnosti, místo jejího výkonu
- Popis organizační struktury
- Práva, povinnosti a vzájemné vztahy FO, které řídí, provádí nebo hodnotí ZDRO
- Popis způsobu řízení dokumentace
- Způsob předávání informací Úřadu
- Popis způsobu řešení neshod
- Popis rozsahu sledování, měření, hodnocení, ověřování a zaznamenávání veličin a skutečností důležitých z hlediska RO

Konkrétní

- popis metrologického zajištění měření a měřidel,
- popis systému vzdělávání osob a
- míru fyzické účasti osoby řídící vykonávání služby při měřeních

Příloha č. 19 (detaily pro metodiky a postupy a obsah protokolu)

Dokumentace

Režim neschvalované dokumentace

- Držitel povolení (dále DP) je povinen dokumentaci vypracovat.
- DP je povinen podle ní postupovat § 24/1 NAZ, a to nejpozději od 1.1.2018 - § 229/1 NAZ.
- Povinnost udržovat dokumentaci v souladu se zákonem, zásadami dobré praxe a skutečným stavem povolené praxe § 24/2 NAZ.

- Povinnost oznámit změnu dokumentace Úřadu 30 dnů **před plánovaným začátkem jejího používání (§ 24/5 NAZ)**
 - **Pokud tyto změny nejsou v souladu se zákonem, dobrou či skutečnou praxí, úřad vyzve k její změně a stanoví k tomu lhůtu.**
 - Držitel povolení ještě nesmí podle nové dokumentace postupovat.
 - DP zašle změněnou dokumentaci na Úřad, v případě, že dokumentace nebude v pořádku, Úřad ji vrátí k přepracování.
 - V opačném případě ji **Úřad potvrdí** a následně podle ní začne DP postupovat, nebo **uplyne 30 dní bez reakce** Úřadu a tím začne dokumentace platit .

Dokumentace - PZRO

Program zajištění radiální ochrany

VZOR

pro činnosti podle § 9 odst. 2 písm. h) bod *2, 4,5,6,7 (ponechat aktuální písmeno)* zákona č. 263/2016 Sb. (dále zákona)

Instrukce pro psaní PZRO

1/ text černým písmem - ZACHOVAT!

2/ text červenou kurzívou jsou komentáře, příklady a informace – VYNECHAT!

Dokumentace - PZRO

Identifikace subjektu (předkladatel)

fyzická osoba

jméno a příjmení

datum narození

trvalý pobyt

identifikační číslo

evidenční číslo SÚJB (bylo-li přiděleno)

právní osoba

obchodní firma nebo název a právní forma

sídlo

identifikační číslo

evidenční číslo SÚJB (bylo-li přiděleno)

Dokumentace - PZRO

Předmět činnosti

Dle § 9 odst. 2 písm. h) zákon č. 263/2016 Sb. - vykonávání služeb významných z hlediska radiální v rozsahu dle bodu 4.

Místo výkonu povolované činnosti

(tj. adresa pracoviště/pobočky, je-li odlišná od místa trvalého pobytu nebo sídla)

Popis povolování činnosti

(ponechat pouze činnosti, o něž je žádáno, ostatní smazat)

stanovování osobních dávek pracovníků s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje ionizujícího záření

stanovování osobních dávek pracovníků na pracovišti s možným zvýšením ozáření z radonu

měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření ve stavbě

stanovení radonového indexu pozemku

měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě

měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve stavebním materiálu

měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů v radioaktivní látce uvolňované z pracoviště s možností zvýšeného ozáření z přírodního zdroje záření

Dokumentace - PZRO

Popis organizační struktury

(Výčet/grafické znázornění organizačních útvarů a všech osob podílejících se na předmětu činnosti, identifikace a zařazení osoby se zvláštní odbornou způsobilostí – ZO vč. místa výkonu činnosti). Jména osob není nezbytné uvádět, lze nahradit uvedením jednoznačného funkčního zařazení, např. vedoucí oddělení/pracoviště xy apod. - § 51 písm. d) vyhlášky)

Práva, povinnosti a vzájemné vztahy osob

(Uvést pro osoby/funkce dle 5. bodu, které plánují, řídí, provádějí a hodnotí předmět činnosti, ke každé osobě/funkci uvést, které činnosti vykonává či za které odpovídá § 51 písm. e) vyhlášky.)

Fyzická účast osoby se ZOZ při měřeních:

(Pro osobu se ZOZ přesně popsat, jak se fyzicky účastní při měřeních prováděných předkladatelem - § 25 odst. 1 písm. d) zákona, § 52 písm. h) vyhlášky)

Dokumentace - PZRO

Výčet činností

(Ke každé výše uvedené povolené činnosti uvést jednotlivé dílčí činnosti k ní náležící. Uvést i dílčí činnosti prováděné dodavatelským způsobem vč. popisu způsobu jejich zajištění - § 51 písm. a) vyhlášky; popis činností musí zahrnovat rozsah sledování, měření, hodnocení, ověřování a zaznamenávání veličin, tj. veličiny pro hodnocení ozáření z přírodního zdroje, a skutečností, tj. obsah protokolů, důležitých z hlediska RO - § 25 odst. 2 písm. a) zákona, § 51 písm. j), § 21 odst. 1 písm. g) vyhlášky)

Měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě

Používaná metodika: aktuální Doporučení SÚJB pro Měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů v pitné a v balené vodě

- příjem zakázky (.....)
- příprava na měření (.....)
- vyhodnocení měření (.....)
- zpracování protokolů s náležitostmi podle požadavků přílohy č. 19 bod 5.1.2. vyhlášky (.....)

Obdobně pokračovat i pro další činnosti uvedené v bodě 4., např.:

Dokumentace - PZRO

Popis možných neshod, způsobu jejich zjišťování a řešení (včetně uplatnění nápravných opatření a vyhodnocení jejich účinnosti, termíny, rovněž uvedení osob zodpovědných za zjišťování a řešení neshod podle bodu 6. Popis zajištění, aby PZRO byl udržován v souladu s požadavky zákona, zásadami správné praxe a skutečným stavem povolené činnosti - § 24 odst. 4, § 25 odst. 1 písm. a) a b) zákon, § 51 písm. h) vyhlášky), dále popis nápravy po účasti v porovnávacím měření § 24 odst. 1 písm. f) zákona, oznamování změn ve skutečnostech rozhodných pro vydání povolení - § 25 odst. 1 písm. a) zákona)

Popis způsobu předávání informací úřadu (§ 51 písm. g) vyhlášky – týká se požadavku § 37 odst. 1 písm. b) a c) vyhlášky – předávání protokolů o měření ve stavbách, RIP a stanovování dávek na pracovištích a dále oznamování změn podle § 25 odst. 1 a) vyhlášky).

Popis metrologického zajištění měření a měřidel (Uvést seznam všech přístrojů– typ měřidla, počet kusů vč. příslušenství a měřené veličiny, která z nich jsou stanovená měřidla - viz zákon č. 505/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zda a jak je prováděna kalibrace, jak je s měřidly nakládáno.

Popis systému vzdělávání fyzických osob podílejících se na vykonávání povolené služby

(Uvést účast v porovnávacích měření pořádaných SÚJB na seminářích a školeních pořádaných SÚJB, na tzv. refreshing kurzech podle § 18 vyhlášky č. 409/2016 Sb., popsat, jak jsou interně vzdělávány fyzické osoby podílející se na vykonávání služby, kdo a jak a kdy školení provádí, jak jsou vedeny záznamy ... § 52 písm. h) vyhlášky)

Dokumentace - PZRO

Seznam dokumentace a záznamů vedených pro jednotlivé činnosti, popis způsobu řízení dokumentace, uchování dokumentace

(výčet vytvářených dokumentů – např. zakázky, pracovní dokumentace, odběrové listy, protokoly – v jaké podobě jsou tyto dokumenty vedeny, kým, jak jsou archivovány, kde, dále dokumentace o neshodách a jejich odstraňování, o metrologickém zajištění služby – ověřovací listy, dokumentace o kalibraci, evidence elektretů a jejich nabíjení, etalonů, dodací listy k přístrojům a zařízením, návody na použití, povolení SUJB, PZRO, oprávnění ZOZ, doklady o vzdělávání, porovnávacích měřeních, právní předpisy, normy, metodiky, Doporučení SÚJB), doklady o účasti na porovnávacích měřeních uvedené dokumenty jsou uchovány po dobu 10 let. Dokumenty (uvést které) jsou archivovány jako dokumenty analogové (u protokolu o měření musí být v tomto případě archivován podepsaný stejnopis originálu – uvést) a/nebo jako dokumenty elektronické (v případě protokolu musí být tento opatřen elektronickým podpisem, ev. lze akceptovat scan analogového originálu – uvést - §25 odst. 1 písm. f) zákona, § 37 odst. 4 vyhlášky)

Místo a datum

Podpis předkladatel

(podpis osoby oznamující změnu dokumentace, příp. žadatele o vydání povolení)

(Tato verze je platná od 1.1.2017)

ČZDHRO a ZOZ (§ 31 NAZ, NVoČ)

- **Vyhláška č. 409/2016, o činnostech**
- **ČZDHRO = řízení vykonávání služeb významných z hlediska RO** (osobní dozimetrie, stavby, RIP, voda, SM, uvolňovaná RaL dle NVoČ)
- může **vybraný** pracovník provádět jen na základě **oprávnění k ČZDHRO**.
- Podmínky udělení oprávnění
 - vzdělání (VŠ v oblasti přírodních a technických věd pro osobní dávky a uvolňovanou RaL, SŠ pro ostatní činnosti),
 - odborná praxe není požadována
 - absolvování odborné přípravy (vzdělávací kurz v délce 20 hodin s náplní dle NVoČ))
 - úspěšné složení zkoušky (písemná a ústní část) (do 12 měsíců od podání žádosti, v tomto období opakovat nejvýše 2x)
- Oprávnění se uděluje na dobu neurčitou.
- Povinnosti držitele - další odborná příprava= **refreshing kurz** (6 hodin) **1x 5 let** od doby účinnosti NAZ
- Úřad může provést přezkoušení držitele oprávnění.
- Úřad může zrušit oprávnění.

Služby významné z hlediska RO - úkoly

- Měření a hodnocení obsahu přírodních radionuklidů ve vodě
 - podat PZRO na SÚJB v roce 2017
 - poté začít používat protokoly upravené dle NOVRO
 - protokoly dřívější podle V307 + doplnit hodnocení podle NOVRO, pokud zákazník požádá
 - po zveřejnění aktualizace Doporučení, jej používat (informace bude zaslána)
- **uvolňování RaL z pracoviště**
 - Nové Doporučení o uvolňování RaL (květen 2017)
 - Žadatelé o povolení musí mít kurzy (VŠ) + zkoušku ZOZ, přístrojové vybavení

Služby významné z hlediska RO - úkoly

- měření a hodnocení ozáření z přírodního zdroje záření ve stavbách, RIP, vody SM (nyní RIP 131, stavby 95, SM 9 a voda 17 držitelů povolení)
 - aktualizovat Doporučení (4x, největší změny SM + veřejné budovy)
 - nárůst nových žádostí – spíše ne, upravit otázky a sylaby kurzů

Děkuji za trpělivost 😊